

AKTUELNO: Svetski dan kontracepcije, 26. septembar 2025. god.

29.09.2025

Svetski dan kontracepcije se obeleÅ¾ava svake godine 26. septembra. Kampanja je pokrenuta 2007. godine na globalnom nivou, sa ciljem da se istakne vaÅ¾nost upotrebe razliÅ™itih metoda kontracepcije i odgovornog seksualnog ponaÅ¡anja tako da se omoguÅ™i svim seksualno aktivnim osobama, posebno mladima, informisan izbor o njihovom seksualnom i reproduktivnom zdravlju. Ovu kampanju podrÅ¾ava koalicija meÅ™unarodnih nevladinih organizacija, vladinih organizacija i struÅ™nih udruÅ¾enja koja se bave seksualnim i reproduktivnim zdravljem. Planiranje porodice omoguÅ™ava pojedincima i parovima da planiraju i ostvare Å¾eljeni broj dece, da planiraju vreme njihovog raÅ‘anja i razmak izmeÅ‘u poroÅ‘aja. Planiranje porodice je, takoÅ‘e, pitanje seksualnih i reproduktivnih prava.

Svetska zdravstvena organizacija se zalaÅ¾e za promociju planiranja porodice i kontracepcije kreiranjem smernica zasnovanih na dokazima o bezbednosti i pruÅ¾anju usluga kontracepcije i obezbeÅ‘ivanju ljudskih prava u programima kontracepcije.

Globalno, procenjuje se da 874 miliona Å¾ena u reproduktivnom dobu (15â€“49 godina) koristi savremene metode kontracepcije, a 92 miliona tradicionalne metode kontracepcije. KoriÅ™enje kontracepcije sa jedne strane osnaÅ¾uje Å¾ene doprinoseÅ™i njihovom boljem socijalno-ekonomskom statusu i blagostanju, jer omoguÅ™ava Å¾enama da nastave Å¡kolovanje i da se zaposle, dok sa druge strane pozitivno utiÅ‘e na njihovo celokupno zdravlje i blagostanje.

U Republici Srbiji preteÅ¾no se primenjuju tradicionalne metode kontracepcije, a zbog njihove nedovoljne efikasnosti Å‘esta su suoÅ‘avanja sa neÅ¾eljenom trudnoÅ™om i pribegavanje indukovanom abortusu.

Prema rezultatima poslednjeg istraÅ¾ivanja zdravlja stanovniÅ¡tva Srbije, dve petine Å¾ena uzrasta od 15 do 49 godina (40,4%) koje su bile seksualno aktivne u posmatranom periodu koristile su neku savremenu metodu kontracepcije. Savremene metode kontracepcije su znaÅ™ajno manje koristile Å¾ene sa niÅ™im obrazovanjem i Å¾ene iz najsiriomaÅ¡njih domaÅ™instava. U istoj dobnoj grupi Å¾ena, procenat Å¾ena koje su udate ili Å¾ive u vanbraÅ™noj zajednici, a koje su koristile savremene metode kontracepcije, bio je manji i iznosio je 34,8%.

Tradicionalne metode kontracepcije je koristilo 17,1% Å¾ena uzrasta od 15 do 49 godina.

U literaturi se kao najÅ‘eÅ™i razlozi za nekoriÅ™enje savremenih metoda kontracepcije navode zabrinutost zbog neÅ¾eljenih efekata i zablude o dugoroÅ™nim efektima na plodnost. Nekim Å¾enama moÅ¾e biti zabranjeno da koriste kontracepciju od strane muÅ¾a, partnera ili rodbine, neke mogu da se oseÅ™aju stigmatizovano zbog toga Å¡to Å¾ele da koriste kontracepciju, a neke ne znaju za kontracepciju, ne mogu da joj pristupe ili ne mogu da je priuÅ™te.